

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

Venerabilis Beda presbiter: Sermo zu der Evangelienlesung nach Lucas

[urn:nbn:de:bsz:31-6704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6704)

**DOM III POST SCI
LAURENTII.**

LEC SCI IUA SEC MATHIU.

IN illo temp. Dixit ih̄s discipu-
lis suis. Nemo potest duobus do-
minis seruire. Aut enim unum
odiet & alterum diliget. Aut uni
adherebit. & alterum contemnet.

Non potestis dō seruire & mammonae ^{et reliq.}

LXXV SERMO VENERABILIS BEATAE

**PRBI DE IAD LECTIO
SCDM LUCAM.**

NEMO POTEST DUO-
bus dominis seruire.
quia non ualet simul
transitoria & aeterna
diligere. Si enim aeternitatem
diligimus. cuncta temporalia in
usu non in affectu possidemus.

Aut enim unum odiet & alterum di-
liget. Aut uni adhaerebit & alte-
rum contemnet.

Haec uerba diligenter conside-
randa sunt. Nam quis sint duo
domini. consequenter exponit
dicens. Non potestis dō serui-
re & mammonae. Audiat
hoc auarus. audiat qui cense-
tur uocabulo christiano. non
posse simul mammonae. hoc
est diuitis. xpo que seruire.

Et tamen non dixit. qui habet
diuitias. sed qui seruit diuitis.

Qui enim diuitiarum seruus est.

diuitias custodit ut seruus.

Qui autem seruitutis excussit
iugum. distribuit eas ut dominus.

Sed qui seruit mammonae. illi
utique seruit. quarebus istis ter-
renis. merito suae peruersitatis
praepositus. princeps huius saeculi
ad dō dicitur. Ergo aut unum
odiet. & alterum diliget. ut fieri
debet. Odiet scilicet diabolum.
diliget dōm. Aut uni adhaerebit.
& alterum contemnet. Adhere-
bit scilicet diabolo. cum quasi
eius premia temporalia sectatur.

Contemnet autem dōm. non dixit
odiet. sed sicut solent minas eius
post ponere cupiditati bus suis.
quid bonitate eius ad impunita-
tem sibi blandiuntur. Quibus
per seclomonem dicitur. fili ne ad-
cias peccatum super peccatum.
& dicas. miseratio dī magna est.

Ideo dico uobis. nolite solliciti esse
animae quid manducetis. neque
corpori quid uesti amini.

Ergo quod omnibus natura tribuit.
& iumentis ac bestis. hominibus
quoque commune est. huius cura
penitus liberamur. Sed praeci-
pitur nobis. ne solliciti simus quod
comedamus. & quia in sudore uul-
tus praeparamus nobis panem. labor
exercendus est. sollicitudo tollen-
da. Anima plus est quam esca.

& corpus quam uestimentum.
Ammoneo & ut meminerimus. multo
amplius nobis dedisse dñm. quod
nos fecit & composuit ex anima
& corpore: quam est alimentum
atque tegumentum. Ut intel
legas eum qui dedit animam.
multo facilius escam esse daturum.

Similiter cum qui corpus dedit.
multo facilius daturum esse uesti
mentum. Quo loco quaeris solus
utrum ad animam cibis iste perue
niat. cum anima incorporea sit.
iste autem cibus corporeus.

Sed animam hoc loco pro ista uita
positam nouerimus. Cuius retina
culum est. alimentum istud corpo
reum. Secundum hanc signifi
cationem dictum est. etiam illud.

Qui amat animam suam. perdet
illam. Quod nisi de hac uita acci
perimus. quam oportet pro regno
di perdere. quod potuisse marti
res claruit. contrarium hoc prae
ceptum erit illi sententiae quae dic
tum est. Quid prodest homini
si totum mundum lucretur. ani
mae autem suae detrimentum faciat.

Considerate coruos qui non seminant
neque metunt. quibus non est cel
larium. neque horreum. & dñs pascat
illos. Quod si uolatilia absque
cura & erumnis. dñi aluntur pro
uidentia. quae hodie sunt & cras

non erunt. quorum anima morta
lis est. & cum esse cessauerint. semper
non erunt. quanto magis homines
quibus aeternitas promittitur. di
reguntur imperio.

Quanto magis pluris estis illis.
Idest carius uos ualeatis. Quia utique
rationale animal sicuti est homo.
sublimius ordinatum est. in rerum
natura. quam irrationalia sicuti
sunt aues. Quis autem uestrum
cogitando. potest adicere ad staturam
suam cubitum unum. Si ergo neque
quod minimum est potestis. quid
de ceteris solliciti estis.

Idest. cuius potestate atque domina
tu factum est. ut adhanc staturam
corpus uestrum perducere tur. eius
prouidentia etiam uestiri potest.

Non autem uestra cura factum esse.
ut adhanc staturam ueniret & cor
pus uestrum ex hoc intellegi potest.
quod sic ueritis & uelit adicere
unum cubitum huic staturae.
non potestis. Illi ergo etiam
tegendis corporis curam relinquitte.
cuius uidetis cura factum esse.
ut tantae staturae corpus habeatis.

Sic ergo inquit neque quod mini
mum est potestis.

Minimum enim est hoc sedulo cor
pora operari. Dandum autem
erat & iam documentum prop
ter uestimentum. sicut datum est

propter alimentum. Itaque
sequitur & dicit. considerate lilia
quomodo crescunt. non laborant.
non nent. Sed ista documenta
non sicut allegorica discutienda
sunt. ut quaeramus quid signifi-
cent corui. aut lilia. Posita
sunt enim. ut de rebus minoribus.
maiora persuaderentur.

Dico autem uobis. nec scilicet in
omni gloria sua uestiebatur.
sicut unum existis.

Et reuera quae regum purpura.
quod sericum. quae pictura texti-
cum. potest floribus comparari.

Quid ita rub& ut rosa. quid ita
cand& ut lilium. uiolae uero
purpuram nullo superari muric e.
oculorum magis quam sermonum
iudicium est. Si autem fenum
quod hodie in agro est. & cras in
clibanum mittitur. sic uestit.
quanto magis uos pusille fidei.

Cras in scripturis. futurum tempus
intellegitur. Dicente iacob.

Exaudi me cras iustitia mea.

Et in samuelis fantasmate. phito-
nissa loquitur ad saulem. Cras eris
mecum. Et uos nolite querere
quid manducetis. aut quid bibatis.

Notandum quod non ait. nolite
querere uel solliciti esse de cibo
aut potu. aut indumento. sed expres-
sius quid inquit manducetis. aut

quid bibatis. Et supra. neque
corpori quid uestiamini.

Ubi mihi uidentur argui. quis pro
uictu uel uestitu communi. lau-
tiora sibi uel austeriora praehis
cum quibus uitam ducunt. alimenta
uel indumenta. requirunt.

Et nolite in sublime tolli.

Prohibita sollicitudine de alimentis
consequenter ut non extollantur
ammonuit. Primo enim haec
ad necessitatem implendam homo
quaerit. Cum autem haec
abundauerint. incipit & superbire
de talibus. Tale est hoc. ac si se uul-
ne ratus. quis iactet. quia habet
multa emplastra in domo. cum
hoc illi bonum esset. ut uulnera non
haberet. & ne uno quidem indigeret
emplastro.

Haec enim omnia.
gentes mundi querunt. Pater
enim uester scit. quo his indigetis.

Verum tamen quaerite regnum dei.
& haec omnia adicientur uobis.

Hic manifestissime ostendit. non
haec esse appetenda. tanquam
talia bona nostra. ut propter
ipsa debeamus bene facere. si quid
facimus. sed tamen esse necessaria.

Quidem inter sit inter bonum
quod appetendum est. & necessarium
quod sumendum est. haec sententia
declarauit cum ait. Verum tamen
querite regnum dei. & haec omnia

adicientur uobis. Bonum nostrum
est & hoc appetendum. & sibi finis
constituendus. propter quod omnia
faciamus quae cumque facimus.

Sed quia in hac uita militamus ut
ad illud regnum peruenire possi-
mus. quae uita sine his necessariis
agi non potest. Adicientur haec
uobis inquit. sed uos regnum dei
quaerite. Qui enim non ait
dabuntur sed adicientur. profecto
indicat aliud esse quod principa-
liter datur. aliud quod super ad-
ditur. Quia nobis in intentione
aeternitas. in usu uero tem-
poralitas esse debet. Et illud
datur. & hoc nimirum ex abun-
dantia super additur.

**DOM III POST SCA
LAURENTII**

LEC SCILVA SIC IUCAM

In illo tempore. Et factum est de-
inceps. ibat ihesus in ciuitatem quae
uocatur nain. Et reliquum.

**LXXVI SERMO UENIR BEO PRBI
DE IADIM LECTIO**

NAIN CIUITAS EST
galileae. in secundo mi-
liario thabor montis.

contra meridiem. iuxta
endor. qui est uicus grandis. in
quarto miliario eiusdem montis
ad meridiem.

Et ibant cum illo discipuli eius.

Et turba copiosa. Cum autem
adpropinquaret portae ciuitatis.
ecce defunctus efferebatur filius
unicus matris suae.

Defunctus hic qui extra portam
ciuitatis multis est inuentibus
elatus. significat hominem loe tali
criminum funere soporatum.

Eandemque insuper animae mor-
tem. non cordis adhuc cubili tegan-
tem. sed ad multorum nocturnam
per locutionis operisue indicium.
quasi per suae ostia ciuitatis pro-
palantem. Quibus bene filius uni-
cus matris suae fuisse perhibe-
tur. quia licet emultis collecta
per sonis. una sit perfecta &
inmaculata uirgo mater eccle-
sia. singuli quique tamen fide-
lium uniuersalis se ecclesiae filios
rectissime fatentur. Nam
& electus qui libet. quando ad
fidem imbuitur. filius est.

Quando alios imbuit. mater.

Annon materno erga paruulos
agebat affectu. quia ait. Filioli
mei quos iterum parturio. donec
formetur christus in uobis. Portam
ciuitatis quae defunctus effere-
batur. puto aliquem defensibus
esse corporeis. Qui enim semi-
nat inter fratres discordias.
qui iniquitatem in excelsum
loquitur. per oris portam extra